

**FUNDACJA
RODZINNA
-PODATKI
20
23**

EWA FLOR
DORADCA PODATKOWY
NR. WPISU: 10233

www.ewaflor.pl

SPIS TREŚCI:

I	Uwagi ogólne	3
II	Wnoszenie wkładu do fundacji rodzinnej	3
III	Opodatkowanie CIT fundacji rodzinnej	4
IV	Wypłata świadczeń na rzecz beneficjentów	5
V	Prowadzenie działalności gospodarczej przez fundację rodzinną	6
VI	Fundacja rodzinna a podatek od przychodów od budynków	8
VII	Danina solidarnościowa a świadczenia z fundacji rodzinnej	8
VIII	Likwidacja fundacji rodzinnej	8
IX	Fundacja rodzinna a VAT	9
X	Ukryte zyski jako przedmiot opodatkowania	10
XI	Fundacja rodzinna a estoński CIT	12

UWAGI OGÓLNE

Fundacje rodzinne to popularny sposób na zarządzanie majątkiem oraz dziedzictwem w wielu rodzinach na całym świecie. Pozwalają one na utworzenie formalnej struktury, która umożliwia przechowywanie oraz dystrybucję funduszy na cele zdefiniowane przez rodzinę, takie jak edukacja, charytatywność czy rozwój biznesu. Jednym z najważniejszych aspektów funkcjonowania fundacji rodzinnych jest ich opodatkowanie. W niniejszym ebooku przedstawimy najważniejsze informacje dotyczące opodatkowania fundacji rodzinnych w Polsce, uregulowane w Ustawie z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej, która weszła w życie 22 maja 2023 r. [1]

II. WNOSZENIE WKŁADU DO FUNDACJI RODZINNEJ

Wnoszenie wkładu do fundacji jest neutralne w podatku dochodowym tzn. fundacja nie rozpoznaje żadnego dochodu. Wynika to wprost ze zwolnienia podmiotowego wprowadzonego do Ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych[1] dla fundacji rodzinnych oraz z faktu, że ustawa o CIT nie uznaje za przychód kwot otrzymanych na utworzenie lub powiększenie kapitału zakładowego, funduszu udziałowego albo funduszu założycielskiego, albo funduszu statutowego w banku państwowym, albo funduszu organizacyjnego ubezpieczyciela.

Chociaż przepisy ustawy o fundacjach rodzinnych nie przewidują analogicznego zwolnienia w odniesieniu do podatku dochodowego od osób fizycznych, to wniesienie majątku do fundacji jest również neutralne podatkowo dla jej fundatorów (założycieli), którymi mogą być wyłącznie osoby fizyczne. Nie przewidziano bowiem regulacji, które łączyłyby wyposażenie fundacji w majątek oraz uzyskanie uprawnień z tego wynikających z zaistnieniem zdarzenia opodatkowanego.

W pewnych przypadkach będzie trzeba szczegółowo przeanalizować czy przeniesienie danego towaru do fundacji rodzinnej nie spowoduje skutków podatkowych na gruncie podatku od towarów i usług (patrz pkt 9).

[1] Dz. U. poz. 326 z późn. zm., (dalej: ustawa o fundacji rodzinnej).

2] t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2587 z późn. zm., (dalej: ustawa o CIT).

III. OPODATKOWANIE CIT FUNDACJI RODZINNEJ

Jak zostało wspomniane, na podstawie dodanego do ustawy o CIT art. 6 ust. 1 pkt 25, wprowadzono nowe zwolnienie podmiotowe z podatku dochodowego od osób prawnych dla fundacji rodzinnej. Tym samym, fundacja rodzinna, mimo że jest osobą prawną, co do zasady jest zwolniona z podatku CIT. Nie uchyla to jednak jej obowiązków sprawozdawczych, gdyż analogicznie jak pozostałe osoby prawne, fundacja rodzinna musi składać do urzędu skarbowego deklarację o wysokości dochodu (przychodu) osiągniętego w roku podatkowym – w terminie do końca trzeciego miesiąca roku następnego.

Przewidziane zwolnienie z podatku dochodowego nie ma jednak charakteru bezwzględnego. Istnieje bowiem kilka przypadków, w których fundacja rodzinna będzie zobowiązana do rozpoznania i opodatkowania dochodu, pomimo zwolnienia.

Do takich sytuacji należy:

- wypłata świadczeń na rzecz beneficjentów;
- osiągnięcie przychodów z prowadzenia działalności gospodarczej innego rodzaju niż określone w ustawowym katalogu działalności dozwolonej;
- osiągnięcie przychodów z najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, której przedmiotem jest przedsiębiorstwo, zorganizowana część przedsiębiorstwa lub składniki majątku służące prowadzeniu działalności przez beneficjenta, fundatora lub podmiot powiązany z fundacją rodzinną, beneficjentem lub fundatorem (opodatkowanie na zasadach ogólnych);
- spełnienie przesłanek do opodatkowania minimalnym podatkiem od przychodów z budynków;
- niezgłoszenie fundacji w organizacji w ciągu pół roku od jej powstania do rejestru bądź prawomocna odmowa zarejestrowania – w takim wypadku fundacja będzie opodatkowana od dnia jej powstania na zasadach ogólnych.

IV. WYPŁATA ŚWIADCZEŃ NA RZECZ BENEFICJENTÓW

Fundacja rodzinna będzie musiała zapłacić podatek dochodowy od przekazywanych świadczeń na rzecz swoich beneficjentów, niezależnie od tego kto jest beneficjentem, gdzie ma rezydencję czy do jakiej grupy podatkowej się zalicza. Art. 24q ust. 1 pkt 1 ustawy o CIT stanowi, że podatek w wysokości 15% będzie płatny od przekazywanych bezpośrednio lub pośrednio przez fundację rodzinną świadczeń, które fundacja będzie wypłacać lub przekazywać swoim beneficjentom.

W konstrukcji opodatkowania świadczeń brak jest informacji o kosztach uzyskania przychodu, w związku z czym podstawą opodatkowania będzie przychód (a nie dochód) odpowiadający wartości przekazywanego świadczenia lub mienia. W takiej sytuacji, fundacja zobowiązana będzie wpłacić należny podatek w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym świadczenie lub mienie zostały przekazane lub postawione do dyspozycji beneficjentów

Wypłacone beneficjentom świadczenia mogą być również opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, co wiązałby się wówczas z podwójnym ekonomicznym opodatkowaniem. Opodatkowanie PIT ustawodawca zróżnicował w zależności od statusu osoby otrzymującej przysporzenie. I tak:

➤ W przypadku, gdy beneficjentem jest sam fundator lub osoba, która w stosunku do fundatora jest osobą najbliższą, w rozumieniu art. 4a Ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn^[3], przychód podlega zwolnieniu z opodatkowania PIT.

✓ Osobą najbliższą w rozumieniu ww. przepisów jest: małżonek, zstępni, wstępni, rodzeństwo, pasierb, ojczym, macocha.

[3] t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1043 z późn. zm, (dalej: ustawa o podatku od spadków i darowizn).

▶▶ W przypadku, gdy beneficjentem jest osoba, która w stosunku do fundatora jest osobą zaliczoną do I lub II grupy podatkowej, przychód podlega opodatkowaniu PIT według stawki 10 % w części odpowiadającej proporcji, o której mowa w art. 27 ust. 4 ustawy o fundacji rodzinnej, którą oblicza się według stanu na dzień uzyskania przychodu.

✓ Osobami należącymi do I grupy podatkowej (poza osobami najbliższymi) są: teściowie, zięć, synowa.

✓ Do II grupy podatkowej zalicza się natomiast: zstępnych rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonków rodzeństwa małżonków, małżonków innych zstępnych.

▶▶ W pozostałych przypadkach, tj. gdy beneficjentem są inne osoby niż te kwalifikujące się do omówionych kategorii, przychód uzyskany z wypłaty świadczenia podlega opodatkowaniu PIT według stawki 15 %.

Przychód uzyskany ze świadczenia wypłaconego przez fundację zaliczany jest do źródła „przychody z innych źródeł”. Przychodu tego nie pomniejsza się o koszty jego uzyskania.

V. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ PRZEZ FUNDACJĘ RODZINNA

W ustawie o fundacji rodzinnej określono zakres działalności gospodarczej, jaką może prowadzić fundacja rodzinna. Jeśli fundacja ta będzie działała wyłącznie w ramach określonego zakresu, to korzysta ze zwolnienia podmiotowego z podatku dochodowego od osób prawnych.

Fundacja rodzinna może wykonywać działalność gospodarczą tylko w zakresie:

-
- zbywania mienia, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia;
 - najmu, dzierżawy lub udostępniania mienia do korzystania na innej podstawie;
 - przystępowania do spółek handlowych, funduszy inwestycyjnych, spółdzielni oraz podmiotów o podobnym charakterze, mających swoją siedzibę w kraju albo za granicą, a także uczestnictwa w tych spółkach, funduszach, spółdzielniach oraz podmiotach;
 - nabywania i zbywania papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i praw o podobnym charakterze;
 - udzielania pożyczek:
 - ✓ spółkom kapitałowym, w których fundacja rodzinna posiada udziały albo akcje,
 - ✓ spółkom osobowym, w których fundacja rodzinna uczestniczy jako wspólnik,
 - ✓ beneficjentom;
 - obrotu zagranicznymi środkami płatniczymi należącymi do fundacji rodzinnej w celu dokonywania płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej;
 - produkcji przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, o ile ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu;
 - gospodarki leśnej.

W sytuacji, gdy fundacja rodzinna będzie prowadziła działalność gospodarczą w szerszym zakresie niż wynikający z ww. katalogu, będzie musiała zapłacić podatek dochodowy w wysokości 25% (stawka sankcji karnej).

VI. FUNDACJA RODZINNA A PODATEK OD PRZYCHODÓW OD BUDYNKÓW

Zgodnie z art. 24b ust. 19 ustawy o CIT, fundacja rodzinna jest zobowiązana do zapłaty podatku dochodowego od przychodu ze źródła trwałego, którym jest budynek. Podatek ten wynosi 0,035% podstawy opodatkowania za każdy miesiąc i płaci się go wtedy, gdy wartość nieruchomości przekroczy 10 000 000 zł.

VII. DANINA SOLIDARNOŚCIOWA A ŚWIADCZENIA Z FUNDACJI RODZINNEJ

Osoby fizyczne, które osiągają dochody przekraczające 1 000 000 zł w roku podatkowy, zazwyczaj muszą zapłacić daninę solidarnościową na poziomie 4% podstawy obliczenia, którą stanowi nadwyżka ponad 1 000 000 zł sumy dochodów podlegających opodatkowaniu. Jednakże, w przypadku beneficjentów fundacji rodzinnej, podstawa obliczenia tej daniny nie obejmuje dochodów uzyskanych ze świadczeń otrzymywanych od fundacji rodzinnej. Ponadto wypłaty z fundacji nie wiążą się z koniecznością zapłaty składki zdrowotnej ani składek ZUS.

VIII. LIKWIDACJA FUNDACJI RODZINNEJ

Zgodnie z artykułem 24q ust. 1 pkt 2 ustawy o CIT, podatek w wysokości 15% należy również pobrać od mienia, które zostanie przekazane beneficjentom w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej. Podstawę opodatkowania stanowi wówczas przychód odpowiadający wartości świadczenia lub mienia. Istotne jest, że w przypadku rozwiązania fundacji rodzinnej, przychód odpowiadający wartości mienia pomniejsza się o wartość podatkową mienia wniesionego przez fundatora lub fundatorów

Na potrzeby fundacji rodzinnej, „wartość podatkową” zdefiniowano jako wartość niezaliczoną wcześniej do kosztów uzyskania przychodów, jaka zostałaby przyjęta przez fundatora za taki koszt, gdyby składnik ten został przez niego odpłatnie zbyty bezpośrednio przed wniesieniem go do fundacji rodzinnej, nie wyższą od wartości rynkowej tego mienia. Odejmując zatem wartość mienia wniesionego na początku działalności fundacji rodzinnej od wartości mienia w momencie jej rozwiązania, można ustalić podstawę opodatkowania od wartości mienia fundacji.

IX. FUNDACJA RODZINNA A VAT

Ustawa o fundacji rodzinnej nie wprowadza żadnych zmian do Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.[4] Ogólne zasady tej ustawy będą miały zastosowanie do konkretnych zdarzeń i czynności w fundacji rodzinnej.

Oznacza to, że fundacja rodzinna będzie mogła zarejestrować się jako czynny podatnik VAT- zarówno w zakresie działalności dozwolonej np. zbywania mienia (o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu odsprzedaży), jak i w szerszym zakresie (przy czym wówczas ustawa uniemożliwia korzystanie z preferencji w CIT). Nie ma także przeciwwskazań, aby fundacja posiadała status podatnika VAT zwolnionego. W szczególności, że ustawa wprost przewiduje możliwość prowadzenia przez fundację działalności zwolnionej przedmiotowo z VAT (udzielanie pożyczek).

Inną kwestią jest opodatkowanie VAT wkładu w formie rzeczowej wnoszonego na pokrycie funduszu założycielskiego. Zgodnie z zasadą generalną, jeżeli majątek wnoszony jest przez osobę fizyczną niebędącą podatnikiem VAT, czynność ta będzie poza zakresem VAT.

[4] t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 931 z późn. zm., (dalej: Ustawa o VAT).

Natomiast jeżeli majątek wnosi fundator prowadzący działalność w rozumieniu przepisów o VAT, co do zasady czynność tak będzie wiązała się z obowiązkiem opodatkowania VAT. Z uwagi jednak na okoliczność, że fundator za wniesiony wkład nie otrzymuje żadnej ekwiwalentnej korzyści majątkowej, opodatkowanie powinno odbyć się na zasadach dotyczących darowizn, zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy o VAT. W myśl tego przepisu, podatnik zobowiązany jest do opodatkowania nieodpłatnej dostawy towarów, jeśli przysługiwało mu prawo do odliczenia podatku naliczonego. W rezultacie, jeśli fundator przekaże fundacji rodzinnej towary, przy których odliczył podatek naliczony, konieczne będzie ustalenie podatku należnego. Podstawę opodatkowania, zgodnie z art. 29a ust. 2 ustawy o VAT, będzie stanowiła cena nabycia towarów lub towarów podobnych, a gdy nie ma ceny nabycia – koszt wytworzenia, określone w momencie tej dostawy towarów.

Konsekwencją zastosowania przepisów dotyczących darowizny jest również brak prawa odliczenia podatku VAT naliczonego na wniesionym majątku przez fundację rodzinną.

X. UKRYTE ZYSKI JAKO PRZEDMIOT OPODATKOWANIA

Nowelizacja dokonana w trakcie vacatio legis ustawy o fundacjach rodzinnych wprowadziła nową kategorię świadczeń fundacji rodzinnej opodatkowanych CIT – ukryte zyski. Ukryte zyski mają być opodatkowane w taki sam sposób, jak świadczenia na rzecz beneficjenta lub mienie z rozwiązania fundacji rodzinnej (tj. według stawki 15%).

Legislator przewidział zamknięty katalog świadczeń, które będą stanowiły przychód podlegający opodatkowaniu z tytułu ukrytych zysków.

Przez ukryte zyski ustawa rozumie:

➤ odsetki, prowizje, wynagrodzenia i inne opłaty od jakiegokolwiek rodzaju pożyczki udzielonej fundacji rodzinnej przez beneficjenta, fundatora lub podmiot powiązany z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną;

- ▶▶ darowizny lub inne nieodpłatne lub częściowo odpłatne świadczenia, inne niż świadczenia, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o fundacji rodzinnej, przekazane, bezpośrednio lub pośrednio, na rzecz beneficjenta, fundatora, podmiotu powiązanego z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną;
- ▶▶ świadczenia na rzecz beneficjenta, fundatora lub podmiotu powiązanego z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną z tytułu:
 - ✓ usług doradczych, księgowych, badania rynku, usług prawnych, usług reklamowych, zarządzania i kontroli, przetwarzania danych, usług rekrutacji pracowników i pozyskiwania personelu, gwarancji i poręczeń oraz świadczeń o podobnym charakterze,
 - ✓ wszelkiego rodzaju opłat i należności za korzystanie lub prawo do korzystania z praw lub wartości niematerialnych,
- ▶▶ różnicę między wartością rynkową transakcji określoną zgodnie z art. 11c ustawy o CIT a ustaloną ceną tej transakcji – w przypadku innych niż określone w pkt 3 transakcji między fundacją rodzinną a beneficjentem, fundatorem, podmiotem powiązanym z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną;
- ▶▶ pożyczkę udzieloną przez fundację rodzinną beneficjentowi w tej części, która podlegała zwrotowi w danym roku podatkowym i nie została zwrócona do dnia upływu terminu złożenia deklaracji, za ten rok podatkowy;
- ▶▶ pożyczkę udzieloną przez fundację rodzinną beneficjentowi na okres co najmniej 10 lat albo na okres krótszy niż 10 lat, jeżeli ostateczny termin obowiązywania umowy wyniósł co najmniej 10 lat.

Wystąpienie któregokolwiek z ww. świadczeń w postaci ukrytych zysków, będzie rodziło po stronie fundacji rodzinnej obowiązek zapłaty podatku w wysokości 15% podstawy opodatkowania, którą stanowi przychód odpowiadający wartości świadczenia lub mienia.

Ponadto należy zwrócić uwagę, iż dla celów regulacji o fundacji rodzinnej, ustawa przewiduje szerszą definicję podmiotu powiązanego niż tę obowiązującą na gruncie przepisów o cenach transferowych- warunk posiadania udziałów i praw w przypadku fundacji rodzinnych wynosi nie 25%, a 5%.

XI. FUNDACJA RODZINNA A ESTOŃSKI CIT

Ustawa przewiduje, że osoby fizyczne będące beneficjentem albo fundatorem fundacji rodzinnej będą mogły jednocześnie być współnikami spółek opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek (tzw. estońskim CIT). Fundacja rodzinna nie będzie mogła być natomiast współnikiem spółki korzystającej z estońskiego CIT.

Opracowanie:

Ewa Flor
Doradca Podatkowy
Nr wpisu: 10233

Kontakt:

 +48 32 724 71 01
 office@ewaflor.pl

Zapraszamy Państwa do śledzenia naszych profili w mediach społecznościowych

